

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 ביולי 2005

194

י"ב בתמוז התשס"ה

עמוד

1072	הצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 19) (אירוע אסון המוני), התשס"ה-2005
1088	הצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (היוועדות חזותית – הוראת שעה), התשס"ה-2005

הצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 19) (אירוע אסון המוני),

התשס"ה-2005

1. בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971' (להלן – הפקודה), אחרי סעיף 4 יבוא:
"חשש ממשי 4א. (א) מצא שוטר כי קיים חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון הנפש לפגיעה חמורה – סמכות ואחריות או הרכוש, רשאי הוא –

(1) להורות לכל אדם הנמצא באזור או במקום שבו קיים החשש האמור, הוראה סבירה הדרושה באופן חיוני לשם הצלת הנפש או הרכוש או למניעת הפגיעה, ובכלל זה להורות על מניעת גישה לאזור או למקום, או יציאה ממנו;

(2) להורות לגוף הצלה, כהגדרתו בסעיף 90א, לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו על פי כל דין;

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להוסיף פרק לפקודת המשטרה שכותרתו אירוע אסון המוני ובו יוגדרו תפקידי המשטרה או הצבא בשלבי הטיפול השונים באירוע אסון המוני, סמכויותיהם כלפי הציבור וכן סמכויותיהם כלפי הגופים הנוספים המטפלים באירוע – הכל לצורך מימוש מידי ודחוף של תפקידיהם ואחריותם לטיפול באירוע אסון המוני. במסגרת פרק זה יוגדרו תפקידי וסמכויותיו של שר הביטחון וצה"ל בהתייחס למאפיינים מיוחדים של אירוע אסון המוני.

אגב הכנת החוק המוצע התעורר הצורך להסדיר בחוק במקביל גם את סמכויותיו של שוטר כלפי אנשים כאשר הדבר נדרש באופן חיוני לשם הצלת חיי אדם או מניעת נזק חמור לבריאות, וזאת גם בנסיבות שאינן עולות כדי אסון המוני.

חקיקה המסדירה טיפול באירוע אסון המוני מחייבת התייחסות לאירוע אסון המוני כתוצאה מחומרים מסוכנים. לצורך כך, מוצע להסדיר בחקיקה את סמכויותיהם ותפקידיהם של גורמי המשרד לאיכות הסביבה בעת אירוע שהוגדר אסון המוני, ובהיערכות למניעתו. החוק המוצע כולל על כן גם תיקון לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, שבאחריות השר לאיכות הסביבה.

הצעת חוק דומה פורסמה בהצעות חוק 3110, מיום ב' בסיון התשס"ב (13 במאי 2002). והיא מתפרסמת כעת בשנית, בשינויים קלים.

סעיפים
2-1-1 הסדרה מפורטת של סמכויות השוטר בעת אירוע אסון המוני על פי הפרק החדש המוצע, מחייבת הבהרה בחוק של סמכויות השוטר בעת אירועים אחרים שיש עמם חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש, כגון תאונות דרכים, אירועי חטיפה, חשש להתאבדות וכו', אף אם מחמת היקפם אינם עולים כדי אסון המוני.

כללי

הצעת החוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 19) (אירוע אסון המוני), התשס"ה-2005, המתפרסת בזה (להלן – החוק המוצע), הוכנה במקורה במסגרת עבודתה של הוועדה הבין-משרדית לחומרים מסוכנים ופגעי טבע, ומטרתה לאפשר התארגנות נאותה של כל הגופים הממלכתיים הנוגעים בדבר להתמודדות בבעיות המיוחדות המתעוררות בהתרחש אירוע אסון המוני.

אסון המוני מתייחס לאירוע שבו יש מספר רב של נפגעים, של פגיעות רבות היקף ברכוש ושל פגיעות במערכות חיוניות. אסון כאמור יכול להתרחש כתוצאה מחומרים מסוכנים, מפגעי טבע, ממפגע סביבתי, מאירוע רדיולוגי ומתאונה בהיקף גדול.

במהלך הכנת החוק המוצע הוחלט כי יש מקום להרחיב את ההסדר המוצע גם לטיפול באסון המוני הנובע מפעילות חבלנית עוינת; החלטה זו מתבססת על המאפיינים הזוהים בטיפול באסון המוני הנובע מאירוע חומרים מסוכנים ובאסון המוני הנובע מפעילות חבלנית עוינת.

בחוקים הקיימים אין התייחסות מיוחדת לטיפול במצבי חירום הנובעים מאסון המוני; כיום מתבססת פעולתן של המערכות האזרחיות והצבאיות בעת אסון המוני, בעיקר על החלטות ממשלה וניסיון עבודה משותף של הגופים הממלכתיים על פי תחומי אחריותם.

על פי החלטות הממשלה, האחריות לפיקוד ולשליטה על אירוע אסון המוני מוטלת על משטרת ישראל, וזאת בתוקף תפקידה לשמירה על הסדר הציבורי ועל ביטחון הנפש והרכוש, אלא אם כן הועברה האחריות לטיפול באירוע לצבא הגנה לישראל (להלן – לצה"ל).

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 28; ס"ח התש"ס, עמ' 28.

(3) לצורך הצלת הנפש או הרכוש, להיכנס לכל מקום שהכניסה אליו נדרשת באופן חיוני ולהשתמש בכוח סביר לצורך ביצוע סמכות הכניסה כאמור, ובלבד שהשוטר זיהה עצמו לפני מי שנמצא במקום והודיע לו את המטרה שלשמה נדרשת הכניסה, ביקש את הסכמתו לכניסה והזהירו כי יש בכונתו להשתמש בכוח לצורך הכניסה; חובת הזיהוי, ההודעה והאזהרה כאמור לא יחולו אם נוכח השוטר לדעת כי לא נמצא איש במקום.

(ב) שימוש בסמכויות כאמור בסעיף קטן (א) ייעשה, ככל שהנסיבות מאפשרות זאת, באישור קצין משטרה.

(ג) (1) לא תוגש תובענה נגד אדם על מעשה או מחדל שעשה בתום לב על פי הוראה שקיבל לפי סעיף קטן (א)(1) או (2) (בסעיף קטן זה – מבצע הוראה) והמקום אחריות בניזיקין.

(2) בתובענה נגד המדינה על מעשה או מחדל של מבצע הוראה לא יחולו הוראות סעיפים 25 ו-28 לפקודת הניזיקין [נוסח חדש].²

(ד) פעל אדם, בלא שכו, בהתאם להוראה שניתנה לו לפי סעיף קטן (א) או לפי סעיף 290ד, יראו אותו כמתנדב כהגדרתו בסעיף 287 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995,³ ויחולו עליו הוראות פרק י"ג לאותו חוק.

(ה) האמור בסעיף קטן (א) אינו בא לגרוע מסמכויות שוטר לפי כל דין.

2. בסעיף 5 לפקודה, ברישה, במקום "מכלליות סעיף 4" יבוא "מהוראות סעיפים 4 ו-4א". תיקון סעיף 5

3. אחרי סעיף 90 לפקודה יבוא:

הוספת פרק
שישי 1

"פרק שישי 1: אירוע אסון המוני

הגדרות 90א. בפרק זה –

"אירוע אסון המוני" – אירוע הגורם לפגיעה חמורה בשלום הציבור, בביטחון הנפש או ברכוש המתייחס לציבור גדול או לשטח גדול, או

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן כדי למנוע את המצב שלגבי עוולות של תקיפה וכליאת שווא לא יוכל הניזוק לקבל פיצוי על נזקיו מהמדינה, עקב ההגנות המיוחדות הקבועות בסעיפים 25 ו-28 לפקודת הניזוקין, מוצע לקבוע, כי הוראות סעיפים אלה לא יחולו על תובענות בשל אחריות שילוחית של המדינה לעוולות ממלא ההוראה, אם קמה לו אחריות על פי כל דין.

עוד מוצע לקבוע כי מעמדו של אדם שפעל על פי הוראות המשטרה כדי לעזור לזולתו יהיה כמעמדו של מתנדב לענין חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

סעיף 3 לטעיף 90א המוצע
להגדרה "אירוע אסון המוני"

הגדרת המונח "אירוע אסון המוני" המוצעת מתייחסת לאירועים הגורמים או שיש חשש שיגרמו לפגיעה חמורה בשלום הציבור או בביטחון הנפש והרכוש בהיקף גדול

גם אירועים מסוג זה מחייבים מתן סמכות לשוטר לתת הוראות לאנשים מן הציבור לשם שמירה על שלומם וחייהם או רכושם. כיום נעשה שימוש בסמכויות כאמור על דרך פרשנות וכנגזר מההגדרה הכללית של תפקידי המשטרה. מוצע לעגן סמכות זו מפורשות בחוק.

בן מוצע לכלול בחוק סעיף מיוחד לחסינות דיונית מתביעות נזיקין שיחול על אדם הממלא הוראה במקרה של חשש ממשי לפגיעה חמורה בביטחון הנפש או הרכוש אף אם אינו עובד ציבור. לניזוק תישאר האפשרות במקרים מסוימים לתבוע את רשויות המדינה במסגרת ההוראות הקיימות בפקודת הניזוקין [נוסח חדש] (להלן – פקודת הניזוקין), ובחוק לתיקון דיני הניזוקין (אחריות המדינה), התשי"ב-1952.

² ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

³ ס"ח התשי"י, עמ' 175.

אירוע שיש בו חשש לפגיעה כאמור, לרבות מחמת פגע טבע, מפגע סביבתי, אירוע חומרים מסוכנים, אירוע כימי או ביולוגי, אירוע קרינה רדיולוגי, תאונה או פעילות חבלנית עוינת;

"אירוע חומרים מסוכנים", "חומר מסוכן" – כהגדרתם בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993⁴ (בפרק זה – חוק החומרים המסוכנים);

"אירוע כימי או ביולוגי" – אירוע שנגרם כתוצאה מפעילות חבלנית עוינת, אשר בעקבותיו נחשף הציבור או עלול להיחשף לחומרים כימיים או ביולוגיים שעלולים לגרום לפגיעה בשלום הציבור או בבריאותו;

"אירוע קרינה רדיולוגי" – אירוע שבעקבותיו נחשף הציבור או עלול להיחשף לקרינה מייננת במנה החורגת מרמת ההתערבות הנמוכה ביותר שנקבעה לאוכלוסייה בלוח V של המהדורה האחרונה של התקן הבינלאומי להגנה מפני קרינה (International Basic Safety Standards for Protection against Ionizing Radiation and for Safety of Radiation Sources – IAEA); המפורסם באתר האינטרנט של הוועדה לאנרגיה אטומית והמופקד לעיון הציבור באגף הרישוי של הוועדה האמורה;

"גוף הצלה" – גוף שעזרתו נדרשת בעת אירוע אסון המוני והוא אחד מאלה:

(1) אגודת "מגן דוד אדום בישראל", שהוקמה בחוק מגן דוד אדום, התשי"ו-1950⁵;

(2) רשות כבאות, כהגדרתה בחוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959⁶ (בפרק זה – חוק שירותי הכבאות);

(3) רשות מקומית, כהגדרתה בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951⁷ (בפרק זה – חוק ההתגוננות האזרחית), או איגוד ערים, כהגדרתו בחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955⁸;

(4) ממונה על אירוע חומרים מסוכנים, כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים;

(5) גוף, לרבות ארגון, מוסד, מפעל או יחידה, או חלק של גוף כאמור, העושה שירות לציבור, אשר השר הכריז עליו בהודעה ברשומות, בהסכמת השר שנקבע כאחראי על אותו גוף, אם נקבע שר כאמור, שהוא גוף הצלה;

ד ב ר י ה ס ב ר

המוסדרים בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – חוק ההתגוננות האזרחית).

להגדרה "גוף הצלה"

המונח "גופי הצלה" המוצע כולל את הגופים אשר אמורים ליטול חלק בטיפול באירוע.

הגדרה זו חיונית הן לצורך הגדרת תפקידיהם של הגופים בעת האירוע והן למיסוד יחסי הגומלין שבין המשטרה או הצבא לבין גופים אלה בהכנות לקראת האירוע ובעת הטיפול בו, כפי שמפורט בגוף ההצעה;

– בשטח או במספר נפגעים. אסונות המוניים כאמור יכול שייגרמו כתוצאה מתאונה רבת היקף, מפגעי טבע, מחומרים מסוכנים או מאירועים רדיולוגיים וכן עלול אירוע אסון המוני להיגרם מפעולות חבלניות עוינות, וזאת להבדיל ממצבי חירום הנובעים מפעולות צבאיות,

⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 179.

⁵ ס"ח התשי"א, עמ' 78.

⁶ ס"ח התשט"ו, עמ' 148.

⁷ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

⁸ ס"ח התשכ"ה, עמ' 106.

"הרמטכ"ל, "חייל" – כהגדרתם בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955⁹
(בפרק זה – חוק השיפוט הצבאי);

"קצין משטרה" – קצין משטרה בדרגה ובתפקיד שייקבע לענין פרק זה
בפקודות משטרת ישראל כמפקד האירוע;

"קצין צה"ל" – חייל בדרגת קצונה ובתפקיד כפי שייקבע בפקודות הצבא,
כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי;

"שטח המוחזק על ידי צה"ל" – שטח שהרמטכ"ל הודיע עליו בכתב לשר;

"שטח של מיתקן ביטחוני" – שטח ששר הביטחון הודיע עליו בכתב לשר;

"הוראות להפעלה משולבת" – הוראות המחייבות טיפול באירוע אסון המוני
ובהיערכות לו, כפי שקבעו המשטרה וצבא הגנה לישראל, כל אחד
בתחום אחריותו, בהתייעצות עם גופי ההצלה, הכוללות בין השאר
הוראות לענין מענה מערכתי לאירוע אסון המוני, פיקוד ושליטה בעת
אירוע כאמור, וממשיקים בין הארגונים והגופים הפועלים במהלכו;

"הוראות מקצועיות" – הוראות המסדירות את אופן הטיפול המקצועי של
גוף הצלה באירוע אסון המוני, במסגרת מילוי תפקידו וסמכויותיו לפי
כל דין, כפי שקבע אותו גוף, בהתאם להוראות להפעלה משולבת.

הכרזה על אירוע 90ב. (א) (1) שוכנע השר כי קיימת סבירות גבוהה שיתרחש אירוע אסון
המוני או כי מתרחש אירוע אסון המוני, רשאי הוא להכריז במדינה
כולה או בשטח מסוים על אירוע אסון המוני; לענין זה –

"שוכנע השר" – בין לבקשת שר נוסף, ובין מיזמתו ובמידת הצורך
בהתייעצות עם שר נוסף;

"שר נוסף" – שר שהטיפול באירוע האסון ההמוני הוא גם בתחום
אחריותו, בין על פי דין ובין על פי החלטת ממשלה.

(2) הודעה על הכרזה כאמור בפסקה (1) תימסר לשר הביטחון
ולמפקח הכללי ותיכנס לתוקפה עם מסירתה למפקח הכללי.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הסמכות הנתונה לשר באותו סעיף
קטן תהא נתונה –

(1) לגבי אירוע אסון המוני שמקורו, כולו או חלקו, בתוך שטח
של מיתקן ביטחוני או בתחומי שטח המוחזק על ידי צה"ל –
לראש הממשלה או לשר הביטחון; הודעה על הכרזה כאמור
תימסר לשר ולרמטכ"ל;

ד ב ר י ה ס ב ר

הקביעה כי הכרזה האירוע כאירוע אסון המוני
כתנאי להפעלת הסמכויות המנויות בסעיף 90ד בפרק
זמן העולה על יומיים נדרשת, משום שיש בהפעלתן של
הסמכויות האמורות באותו סעיף פגיעה בזכויות יסוד,
ונדרשים אמצעי בקרה ופיקוח על שימוש בסמכויות
אלה, אם השימוש בהם נחוץ לפרק זמן ממושך.

מאחר שהצורך בהפעלת הסמכויות הוא מידי
ומאחר שבמקרים רבים של אסונות המוניים כמו תאונת
דרכים רבת היקף, פיגוע חבלני וכדומה, שבהם הצורך

רוב הגופים שהוגדרו כגופי הצלה נכללים כיום בהגדרה
"ארגוני עזר" בחוק ההתגוננות האזרחית.

לסעיפים 90ב ו-90ג המוצעים

מוצע כי הפעלת הסמכויות באירוע אסון המוני בפרק זמן
העולה על יומיים תותנה בהכרזה על האירוע כאירוע
אסון המוני על ידי השרים האחראים, תוך הגבלת תוקף
ההכרזה.

⁹ ס"ח התש"ן, עמ' 59.

(2) לגבי אירוע אסון המוני שמקורו בשטח, שעל פי החלטת הממשלה, האחריות לביטחון הפנים בו היא של צה"ל – לשר הביטחון, בהתייעצות עם השר; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר ולרמטכ"ל;

(3) לגבי אירוע אסון המוני שמקורו בשטח שהוכרו לגביו מצב מיוחד בעורף או בתקופת קרבות, כמשמעותם בחוק ההתגוננות האזרחית – לשר הביטחון, בהתייעצות עם השר; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר ולמפקח הכללי;

(4) לגבי אירוע אסון המוני שמקורו בכלי תעבורה בשירות מערכת הביטחון, לאחד מאלה, לפי הענין –

(א) לשר, בהתייעצות עם שר הביטחון; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר הביטחון ולמפקח הכללי;

(ב) לשר הביטחון, אם הודיע לשר כי בכוונתו להפעיל את הסמכות; הודיע שר הביטחון כאמור, תהא הסמכות נתונה לו וההודעה על ההכרזה תימסר לשר ולרמטכ"ל;

(5) לגבי אירוע אסון המוני שמקורו בשטח מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית ולגבי אירוע קרינה רדיולוגי – לראש הממשלה; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר, לשר הביטחון ולרמטכ"ל;

(6) לגבי אירוע כימי או ביולוגי – לשר הביטחון, בהתייעצות עם השר; הודעה על הכרזה כאמור תימסר לשר, למפקח הכללי ולרמטכ"ל.

(ג) הודעה על הכרזה כאמור בפסקאות (1), (2), (4) ו-(5) של סעיף קטן (ב) תיכנס לתוקפה עם מסירתה לרמטכ"ל, והודעה על הכרזה כאמור בפסקאות (3), (4) ו-(6) של אותו סעיף קטן תיכנס לתוקפה עם מסירתה למפקח הכללי.

690. (א) (1) תוקפה של הכרזה לפי סעיף 90 יפקע בתום 48 שעות.

אירוע אסון המוני

(2) השר שנתן את ההכרזה רשאי להאריך את תוקפה לתקופת זמן נוספת, ובלבד ששך כל תקופות ההארכה לא יעלה על 96 שעות.

ד ב ר י ה ס ב ר

המסורות לכנסת ולממשלה בסעיף 49 לחוק-יסוד: הממשלה, להכריז בנסיבות המתאימות על מצב חירום.

סעיף 90 המוצע מפרט את הנסיבות שבהן ניתן להכריז על אירוע כעל אירוע אסון המוני, ואת מועד כניסתה לתוקף של ההכרזה עם מסירתה למי שעומד בראש הגוף האחראי אחריות כוללת לטיפול באירוע.

ברוב סוגי האירועים השר לביטחון הפנים, בהיותו השר הממונה על משטרת ישראל, הוא בעל סמכות ההכרזה. באסון המוני בשטח של מיתקנים צבאיים וביטחוניים, כפי שהגדירים שר הביטחון, או בשטח המוחזק בידי צה"ל, או בכלי תעבורה בשירות מערכת

ההפעלת הסמכויות מסתיים בתוך כמה שעות – מוצע שלא להתנות את תחילת הפעלת הסמכויות בהכרזה שהיא הליך ארוך ומסורבל. הצורך בהכרזה כתנאי להפעלת סמכויות יהיה על כן רק בנסיבות שבהן האירוע או תוצאותיו מתמשך או עומד להתמשך מעל יומיים ומחייב הפעלת סמכויות כאמור מעבר לפרק זמן זה.

מוצע לקבוע את תוקפה של ההכרזה ליומיים עם אפשרות להארכתה על ידי השר המכריז עד לארבעה ימים. הכרזה לתקופה של ארבעה ימים מחייבת החלטה של הממשלה, אשר בסמכותה להאריך את התקופה עד לשבעה ימים נוספים. אין בכך כדי לגרוע מהסמכויות

(3) הממשלה רשאית להאריך את תוקף ההכרזה לתקופת זמן נוספת ובלבד שסך כל תקופות ההארכה על ידה, לא יעלה על שבעה ימים, ורשאית הממשלה, באישור ועדת החוק והביטחון של הכנסת, להאריך את תקופת תוקפה של ההכרזה, לתקופות נוספות.

(ב) הכרזה לפי סעיף 90ב, הארכת תוקפה או ביטולה, יובאו לידיעת הציבור בידי נותנם, באופן שייקבע וכן יפורסמו בהקדם האפשרי ברשומות.

(ג) הכרזה לפי סעיף 90ב דינה כדין הודעה מטעם הממשלה לפי סעיף 46 לחוק רשות השידור, התשכ"ה-1965¹⁰, סעיף 50 לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990¹¹, וסעיפים 66 ו-67 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982¹².

790. (א) באירוע אסון המוני, למעט אירוע כאמור בסעיף קטן (ז), תהא משטרת ישראל אחראית לפיקוד ולשליטה בטיפול באירוע ויהיו לה הסמכויות כמפורט בפרק זה.

(ב) בלי לגרוע מהוראות פרק זה יהיו כל גוף הצלה וכל משרד ממשלתי או גוף ציבורי, מוסמכים ואחראים לנקוט את כל האמצעים הנדרשים לשם היערכות לקראת אירוע אסון המוני ולמניעה או לצמצום נזקים בעת התרחשותו של אירוע כאמור בתחום שהם מופקדים עליו לפי כל דין, ובהתאם להוראות להפעלה משולבת ולהוראות המקצועיות.

(ג) באירוע אסון המוני, למעט אירוע כאמור בסעיף קטן (ז), רשאי שוטר, נוסף על סמכויותיו לפי כל דין ולצורך הטיפול באירוע, לעשות שימוש בסמכויות המפורטות להלן, באישור קצין משטרה ובתוך פרק הזמן שקבע באישורו, או אם ניתנה הכרזה כאמור בסעיף 90ב, כל עוד ההכרזה כאמור בתוקף:

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 90ד המוצע

מוצע לקבוע כי הפיקוד והשליטה בעת אירוע אסון המוני יהיו בידי המשטרה ולשם כך יינתנו לה הסמכויות כמפורט בסעיף, ואולם אין באחריות המשטרה לפיקוד ולשליטה כדי לגרוע מאחריותם ומסמכויותיהם של גופי ההצלה וכן של כל משרד ממשלתי או גוף ציבורי, כל אחד בתחום אחריותו וסמכויותיו על פי הדין, להיערך לקראת אירוע אסון המוני צפוי או לנקוט פעולות למניעת נזקים או צמצום בעת התרחשות האירוע.

כן מוצע לקבוע כי הפיקוד והשליטה בעת אירוע אסון המוני במקום שסמכות ההכרזה מסורה לראש הממשלה או לשר הביטחון תהיה מסורה לצה"ל והסמכויות הנתונות לאנשי משטרה יהיו מסורות לצה"ל.

הביטחון, תהיה סמכות ההכרזה מסורה לראש הממשלה או לשר הביטחון. באירוע שמקורו בשטח מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית, או לגבי אירוע רדיולוגי מסורה סמכות ההכרזה לראש הממשלה או לשר הביטחון.

סמכות ההכרזה נתונה לשר רק אם שוכנע כי מתרחש אירוע אסון המוני או אם שוכנע כי קיימת סבירות גבוהה שיתרחש אירוע כזה. השר, יכול שישתכנע על פי בקשת שר נוסף או בהתייעצות עם שר נוסף או ישתכנע על פי נתונים המצויים בתחום אחריותו. מוצע לקבוע חובת פרסום של ההכרזה כך שתובא לידיעת הציבור, כדי שיוכל להיערך בהתאם.

¹⁰ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

¹¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

¹² ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

- (1) להורות לגוף הצלה, לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו ולהפעיל את הציוד שברשותו לצורך מילוי תפקידו;
- (2) להורות לכל אדם הנמצא בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע, כל הוראה סבירה;
- (3) להורות למי שבבעלותו, בחזקתו, בשליטתו או בפיקוחו ציוד או חומר, להעמיד את הציוד או החומר לרשות משטרת ישראל או לרשות גופי הצלה;
- (4) לסגור שטח או מקום ולמנוע מכל אדם להיכנס אליו או לצאת ממנו, וכן לדרוש מכל אדם בשטח האירוע או באזור העלול להיפגע כתוצאה מהאירוע להישאר במקום שבו הוא נמצא, לצאת ממנו או להיכנס למקום שקבע.
- (ד) (1) אישור קצין משטרה להפעלת הסמכויות המפורטות בסעיף קטן (ג) יינתן ככל שהדבר נדרש לשם הצלת הנפש או הרכוש או למניעת פגיעה חמורה בסביבה או לצמצום היקף אירוע האסון ההמוני או תוצאותיו ובלבד שלענין סעיף קטן (ג3), יינתן האישור רק אם שוכנע קצין המשטרה כי אין די בציוד או בחומר העומד לרשותו או לרשות גופי הצלה, לפי הענין, וכי השימוש בציוד או בחומר הנדרש הוא חיוני ודחוף.
- (2) קצין המשטרה רשאי לתת אישור כאמור בפסקה (1) בתוך פרק זמן שלא יעלה על יומיים לאחר היום שבו נודע למשטרת ישראל על קרות אירוע האסון ההמוני, ואם ניתנה הכרזה כאמור בסעיף 90 – כל עוד ההכרזה בתוקף.
- (ה) שוטר רשאי להשתמש בכוח סביר נגד אדם או רכוש לצורך כפיית ציות להוראות שניתנו כדין לפי סעיף קטן (ג).

ד ב ר י ה ס ב ר

סמכויות פיקוד על גופי הצלה ואחריות גופי הצלה

תפקידיהם וסמכויותיהם של רוב גופי הצלה מפורטים בחוקים השונים; לצורך מימוש התפקיד של פיקוד ושליטה על האירוע בידי המשטרה קיים צורך להקנות למפקד המשטרה סמכות להורות לאותם גופים לפעול במסגרת תפקידם ולהפעיל את הציוד שברשותם; עם זאת, יש לציין במפורש כי סמכות זו אינה גורעת מהאחריות של כל גוף הצלה לנקוט צעדים להיערכות לקראת אסון המוני ולפעולה ולצמצום נזקים בעת התרחשותו – בתחומים שעליהם הוא מופקד.

סמכויות כלפי אנשים מהציבור

השימוש בסמכויות כלפי אנשים מהציבור, שיש בהן כדי לפגוע בחירותו של אדם, בחופש תנועתו ובזכותו לקניין היא לתכלית של הצלת חיי אדם או רכוש ובמידה הנדרשת; תיחום הסמכות על פי המוצע נעשה על ידי הגדרת תכליתה וקביעת הדרגים המאשרים.

מאחר שבעת אירוע קיים צורך חיוני מיידי ודחוף להפעלת סמכויות, יש צורך בהענקת סמכויות לשוטרים לפרק זמן של יומיים בלא צורך בהכרזה; עם זאת נדרש לאזן בין הצורך הדחוף בנקיטת פעולות לבין הדרישה כי הפעלת סמכויות תיעשה תוך בקרה ופיקוח מתאימים.

בהתאם לכך מוצע לקבוע כי הפעלת הסמכויות תהיה באישור קצין משטרה וזאת, כדי להבטיח שליטה ופיקוד אחידים במתן ההוראות וכן כדי להבטיח שיקול דעת ראוי בהפעלת הסמכויות.

ניתן לחלק את הסמכויות המוצעות לשני סוגים עיקריים:

- א. סמכות לתת הוראות לגופי הצלה;
- ב. סמכויות כלפי אנשים מן הציבור.

(1) (1) באירוע אסון המוני, רשאי שוטר או מי שממלא תפקיד בגוף הצלה, להיכנס לכל מקום, ככל שהדבר נדרש לצורך מילוי תפקידו, ולהשתמש בכוח סביר לצורך ביצוע סמכות הכניסה כאמור, ובלבד שזיהה עצמו לפני מי שנמצא במקום, הודיע לו את המטרה שלשמה נדרשת הכניסה, והזהירו כי יש כוונתו להשתמש בכוח לצורך הכניסה; חובת הזיהוי, ההודעה והאזהרה כאמור לא תחול אם נוכח השוטר או ממלא תפקיד כאמור לדעת כי לא נמצא אדם במקום.

(2) שימוש בסמכויות לפי פסקה (1), ככל שהדבר נוגע לתחומי שטח של מיתקן ביטחוני או לשטח המוחזק בידי צה"ל, כאמור בסעיף 90(ב1), או לשטח מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית, כאמור בסעיף 90(ב5), יהיה בהסכמת הרמטכ"ל או הממונה על הביטחון במערכת הביטחון (בפרק זה – המלמ"ב). לפי הענין, או מי שהם הסמיכו לכך.

(2) באירוע אסון המוני, שסמכות ההכרזה עליו נתונה לראש הממשלה או לשר הביטחון, כאמור בסעיף 90(ב1), (2), (3), (4) או (5), (6), יהיו הסמכויות הנתונות למפקח הכללי לפי פרק זה – לרמטכ"ל, הסמכויות הנתונות לקצין משטרה לפי פרק זה – לקצין צה"ל, והסמכויות הנתונות לשוטר לפי פרק זה – לחייל, ויראו את האחריות לפי חוק זה כאילו הועברה לצבא הגנה לישראל לפי סעיף 90יב.

(ח) אחת לשנה יגיש השר לכנסת דיווח בדבר שימוש בסמכויות לפי סעיף זה בפרק זמן העולה על יומיים.

(ט) הוראה שניתנה לפי סעיף זה גוברת על צו לפי סעיף 23 לחוק שירותי הכבאות, ועל צו גיוס לפי סעיף 24 לחוק האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

סמכויות דומות לאלה המפורטות בסעיף זה, מצויות כיום בידי גופים שונים העוסקים בנושא הצלה; כך למשל הסמכות לגייס ציוד ואנשים מסורה בחוק שירותי כבאות, התשי"ט-1959 (להלן – חוק שירותי כבאות). בידי מפקד הכבאים (סעיפים 23 ו-24 לחוק) והסמכות המסורה לחבר הג"א בחוק ההתגוננות האזרחית, להורות לכל אדם הנמצא בשטח האירוע על כל הוראה סבירה הנדרשת לשמירה או להצלה של חיי אדם.

לאור העובדה כי בחוק שירותי כבאות קיימת סמכות מקבילה לזו שמוצע להעניק למפקד המשטרה ולשוטר בסעיף זה, מוצע לקבוע הוראה הנתנת העדפה להוראת המשטרה בעת אירוע אסון המוני, וזאת לשם מימוש אחריות המשטרה לפיקוד ולשליטה באירוע.

מוצע לקבוע כי משניתנה הכרזה על אירוע אסון המוני ונעשה שימוש בסמכויות, תקום חובת דיווח לכנסת.

מוצע ליתן לשוטר סמכות שימוש בכוח לצורך כפיית ציות להוראות בעת אירוע וזאת כדי לאפשר ביצוע התפקיד של הצלת הנפש והרכוש. סמכות זו נדרשת לשם ביצוע יעיל של תפקידי ההצלה.

מוצע לעגן בחוק את סמכות הכניסה של שוטר או חייל לפי הענין ושל מי שממלא תפקיד בגוף מגופי ההצלה, למקומות הנדרשים לצורך מילוי תפקידם בעת אירוע; סמכות זו תהיה מותנית במתן הודעת הודעות ואזהרה; הסמכויות בסעיף זה יחולו גם על מיתקן ביטחוני, שטח המוחזק בידי צה"ל או שטח מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית ובלבד שהכניסה תהיה בתיאום עם הרמטכ"ל או עם הממונה על הביטחון במערכת הביטחון לפי הענין או מי שהם הסמיכו לכך.

“בעל ציוד” – לגבי ציוד הרשום לפי דין – הבעל הרשום, ולגבי ציוד אחר – מי שהוכיח, בדרך שיקבע השר, כי הוא בעל הציוד; “ציוד” – לרבות חומר.

(ב) העמיד אדם ציוד לרשות משטרת ישראל או לרשות גופי ההצלה בהתאם להוראה לפי סעיף 190ד(ג)3, יוחזר הציוד למעט חומר שהתכלה למי שנלקח ממנו, מיד עם תום הטיפול באירוע אסון המוני או בתום תקופה שלא תעלה על יומיים ממועד מתן ההוראה; לא הסתיים הטיפול באירוע בתוך יומיים, רשאי המפקח הכללי להאריך את התקופה לתקופה נוספת, ובלבד שלא תעלה על תקופת תוקפה של ההכרזה.

(ג) בעל ציוד זכאי לתשלום בעד ההוצאות הכרוכות בהחזרת הציוד לרשותו, בשיעור שנקבע לפי הוראות סעיף 190ב.

190. (א) לא הוחזר ציוד או נגרם נזק לציוד שהועמד לרשות גופי ההצלה לפי סעיף 190ד(ג)3, יפצה אוצר המדינה את בעל הציוד בעד הציוד שלא הוחזר כאמור, או בעד כל נזק שנגרם לציוד, וכן ישולמו דמי שימוש בעד הציוד.

פיצויים, דמי שימוש והחזר הוצאות

(ב) השר, באישור שר האוצר, יתקין תקנות לענין הדרכים להגשת בקשה של בעל ציוד לקבלת פיצויים, לרבות המועד להגשת בקשה, אופן קביעת הפיצויים, שיעור דמי השימוש בציוד, החזר הוצאות ותשלום ריבית והפרשי ההצמדה לגבי תשלומים כאמור שלא שולמו במועד.

(ג) החלטה בדבר מתן פיצויים כאמור בסעיף קטן (א) ובדבר גובהם תינתן בתוך 90 ימים ממועד הגשת בקשה לקבלת פיצויים, והפיצויים ישולמו בתוך 30 ימים ממועד מתן ההחלטה.

(ד) לא תהיה לאדם כל עילת תביעה על פי כל דין בשל נזק שנגרם לציוד, שהועמד לרשות משטרת ישראל או לרשות גופי ההצלה בהתאם להוראה שניתנה לפי סעיף 190ד(ג), או בקשר להוצאות שנגרמו או רווח שנמנע ממנו עקב העמדת הציוד כאמור, אלא לפי הוראות סעיף זה.

190. (א) מפקד מחוז או מפקד מרחב (בפרק זה – מפקד המשטרה) רשאי להורות על קיומו של תרגיל, הכנה או אימון לקראת אירוע אסון המוני (בפרק זה – תרגיל); הורה כאמור, יודיע על כך לגוף ההצלה, שאמור לקחת חלק בתרגיל.

הכרזה על תרגיל

ד ב ר י ה ס ב ר

עילת תביעה כאמור, תהיה רק על פי הוראות חוק זה.

לסעיפים 190 ו-190 המוצעים

המתכונת המוצעת דומה לזו הקבועה בחוק שירות כבאות ובחוק רישום ציוד וגיוסו לצבא ההגנה לישראל, התשמ"ז-1987, העוסקים בנושא דומה.

לסעיפים 190, 190 ו-190 המוצעים

מיימוש אחריות המשטרה או צה"ל לטיפול באירוע אסון המוני מחייב תרגול והיערכות של כלל הגופים שייטלו חלק בעת קיום האירוע; כדי להבטיח את

כדי לאזן בצורה ראויה בין הפגיעה ההכרחית בקניינו של אדם, אשר העמיד את ציודו לצורך הטיפול באירוע אסון המוני על פי הוראה שניתנה לו, מוצע לקבוע את זכותו לקבל את הציוד שנלקח ממנו בתוך יומיים או בתוך פרק זמן ארוך יותר שלא יעלה על תקופת ההכרזה וזאת רק על פי החלטת המפקח. כן מוצע לקבוע את זכותו להחזר הוצאות, לתשלום פיצויים ולדמי שימוש וזאת תוך תקופת זמן מוגדרת.

(ב) גוף הצלה, שקיבל הודעה כאמור, חייב להשתתף בתרגיל במועד ובמקום שנקבעו בהודעה.

(ג) המועדים לעריכת תרגילים ייקבעו בידי מפקד המשטרה, בהתייעצות עם גופי ההצלה.

(ד) התרגילים ייערכו בהתאם להוראות להפעלה משולבת ולהוראות המקצועיות.

90פ. (א) בעת תרגיל רשאי מפקד המשטרה על אף האמור בכל דין –

סמכויות
בעת תרגיל

(1) להורות לגוף ההצלה לפעול במסגרת תפקידו וסמכויותיו ולהפעיל את הציוד שברשותו;

(2) להודיע לבעל עסק שהוא מפעל לחומרים מסוכנים, על קיומו של תרגיל הנוגע לעסק כאמור, ומשהודיע על כך חייב בעל העסק לאפשר שיתוף העובדים והציוד של העסק בתרגיל; בסעיף קטן זה, "מפעל לחומרים מסוכנים" – מקום שבו מאחסנים, מעבדים, מייצרים או עוסקים בדרך אחרת בחומר מסוכן, או בפסולת של חומר מסוכן, או שחומר מסוכן נוצר בו בתהליך העיבוד או הייצור.

(ב) בעת תרגיל, רשאי שוטר או מי שממלא תפקיד בגוף הצלה, להיכנס לכל מקום, ככל שהדבר נדרש לצורך מילוי תפקידו, ובלבד שהודעה על התרגיל תימסר זמן סביר מראש לבעלים או למחזיק במקום.

(ג) שימוש בסמכויות לפי סעיף זה, ככל שהדבר נוגע לתחומי שטח של מיתקן ביטחוני או לשטח המוחזק על ידי צה"ל כאמור בסעיף 90ב(ב)(1), או לשטח מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית, כאמור בסעיף 90ב(ב)(5). יהיה בהסכמת הרמטכ"ל או המלמ"ב, לפי הענין, או מי שהם הסמיכו לכך.

90ט. (א) המפר הוראה שניתנה בידי שוטר או חייל לפי סעיפים 90ד או 90ה, או המפריע לשוטר, לחייל או לאדם אחר הממלא תפקיד על פי דין בעת אירוע אסון המוני, דינו – מאסר שלוש שנים; עשה כאמור בעת תרגיל – דינו מאסר שנה.

עונשין

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע, לחייב בעלי עסקים המחזיקים חומרים מסוכנים והטעונים רישוי על פי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, לקחת חלק בתרגיל וזאת מתוך הערכה כי בעסקים אלה קיימת רמת סיכון גבוהה וכי פעילותם עלולה לגרום לאירוע אסון המוני, וכן כי בידיהם מצויים ציוד וידע לטיפול בסיכונים מסוג זה, מכוח הוראות הדין.

לסעיף 90ט המוצע

מוצע לקבוע עונש של שלוש שנות מאסר על מי שמפר הוראה שניתנה על פי חוק זה ועל מי שמפריע לשוטר או לכל מי שממלא תפקיד על פי דין בעת אירוע אסון המוני, ולא להסתפק בעונש של שתי שנות מאסר הקבוע בסעיף 287 לחוק העונשין, התשל"ז-1977;

השתתפותם של הגופים והיערכות מתאימה, מוצע להסמיך את מפקד המשטרה או מפקד צבאי לפי הענין (סעיף 90ג) להורות לאותם גופים להשתתף בתרגיל, לפעול במסגרת תפקידם בעת התרגיל ולהפעיל את הציוד שברשותם למטרה זו.

סמכויות דומות מצויות בחוק ההתגוננות האזרחית (סעיף 7א לחוק ההתגוננות האזרחית).

כן מוצע לתת לשוטר או לחייל, לפי הענין סמכות כניסה למקום, ככל שהדבר נדרש לצורך מילוי תפקידו, זאת בתנאי שמסר לפני התרגיל הודעה על כך לבעליו או למחזיק במקום.

(ב) בעל עסק טעון רישוי לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968¹³, שעשה מעשה כאמור בסעיף קטן (א), רואים אותו כמי שלא קיים תנאי מתנאי רישיון שניתן לפי החוק האמור, ויחולו עליו הוראות סעיף 14 לאותו חוק.

190. (א) לא תוגש תובענה נגד אדם על מעשה או מחדל שעשה בתום לב על פי הוראה שקיבל לפי פרק זה (בסעיף זה – מבצע הוראה) והמקום אחריות בניזיקין.

חסיונות דיונית וסייגים לאחריות בניזיקין

(ב) בתובענה נגד המדינה על מעשה או מחדל של מבצע הוראה לא יחולו הוראות סעיפים 25 ו-28 לפקודת הניזיקין [נוסח חדש].

191א. (א) צבא הגנה לישראל ושירות ההתגוננות האזרחית, כמשמעותו בחוק ההתגוננות האזרחית, יסייעו למשטרת ישראל בטיפול באירוע אסון המוני, ובהיערכות לקראת אירוע כאמור.

סיוע צה"ל ושירות ההתגוננות האזרחית

(ב) הסיוע כאמור בסעיף קטן (א) יינתן בהיקף כוח אדם ובאמצעים, כפי שיקבעו שר הביטחון או הממשלה.

(ג) דין כוחות צבא הגנה לישראל ושירות ההתגוננות האזרחית שיועמדו לפי הוראות סעיף זה, לצורך סיוע למשטרת ישראל, כדין גוף הצלה לפי חוק זה.

191ב. (א) בעת אירוע אסון המוני, לרבות אירוע צפוי, רשאי שר הביטחון לבקשת השר, או רשאי ראש הממשלה להורות לצה"ל למלא את תפקיד משטרת ישראל בפיקוד ובשליטה באירוע, כולו או מקצתו.

העברת תפקיד לצה"ל

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בעת אירוע כימי או ביולוגי, או בעת אירוע אסון המוני שמקורו בשטח שהוכרו לגביו מצב מיוחד בעורף או בתקופת קרבות, כמשמעותם בחוק ההתגוננות האזרחית, רשאי שר הביטחון, בהתייעצות עם השר, להורות לצבא הגנה לישראל כאמור בסעיף קטן (א).

ד ב ר י ה ס ב ר

187 לפקודת הניזיקין, מוצע לקבוע, כי הוראות סעיפים אלה לא יחולו על תובענות בשל אחריות שילוחית של המדינה לעוולות ממלא ההוראה, אם קמה לו אחריות על פי כל דין.

לסעיף 191א המוצע

לאור היכולות המקצועיות והלוגיסטיות המרוכזות בצה"ל ובשירות ההתגוננות האזרחית ולאור תפקידים המרכזי בטיפול במצבי חירום הנובעים מפעילות מלחמה, מוצע כי גופים אלה יסייעו למשטרת ישראל בהיקף כוח אדם ואמצעים על פי קביעת שר הביטחון או הממשלה. משיועמד כוח כאמור, לצורך סיוע, דינו יהא כדין גוף הצלה, דהיינו הכוח יפעל על פי הוראות מפקד המשטרה.

לסעיף 191ב המוצע

מוצע לקבוע בחוק אפשרות להעברת האחריות לטיפול באירוע אסון המוני מהמשטרה לצבא. כיום מעוגן הנושא בהחלטת ממשלה חמ/19 מיום 18.12.1989 ובנוהל

ההחמרה בענישה נדרשת לאור נסיבות החירום המיוחדות והסיכון הצפוי לציבור בשל אי מילוי הוראה או להפרעה כאמור בעת אירוע אסון המוני. עם זאת, כאשר להפרה שתיעשה בעת תרגיל, מוצע לקבוע עונש נמוך יותר של שנת מאסר אחת בלבד.

לסעיף 191 המוצע

מוצע לכלול בחוק סעיף מיוחד לחסיונות דיונית מתביעות נזיקין שיחול על אדם הממלא הוראה על פי החוק אף אם אינו עובד ציבור. לניזוק תישאר האפשרות במקרים מסוימים לתבוע את רשויות המדינה במסגרת ההוראות הקיימות בפקודת הניזיקין [נוסח חדש] (להלן – פקודת הניזיקין). ובחוק לתיקון דיני הניזיקין (אחריות המדינה), התשי"ב-1952.

כדי למנוע את המצב שלגבי עוולות של תקיפה וכליאת שווא לא יוכל הניזוק לקבל פיצוי על נזקיו מהמדינה, עקב ההגנות המיוחדות הקבועות בסעיפים 25

¹³ ס"ח התשכ"ח, עמ' 101.

(ג) הוראה כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) תציין את התחומים ואת התקופה שבהם ימלא צבא הגנה לישראל את תפקיד משטרת ישראל כאמור; ניתנה הוראה כאמור יסמיך הרמטכ"ל קצין צה"ל לפקד על האירוע.

(ד) שר הביטחון, לבקשת השר או ראש הממשלה, רשאי להאריך את התקופה שצוינה בהוראה או לקצרה.

(ה) תוקפה של הוראה לפי סעיף זה יפקע בתום התקופה שנקבעה בה או בתום תוקפה של ההכרזה שניתנה לפי סעיף 90ב, לפי המוקדם.

(ו) משניתנה הוראה כאמור בסעיף קטן (א) –

(1) תסייע משטרת ישראל לצבא הגנה לישראל בטיפול באירוע, ובהיערכות לקראת אירוע כאמור; סיוע כאמור, יינתן בהיקף כוח אדם ובאמצעים, כפי שיקבע השר;

(2) דין כוחות המשטרה שיועמדו לפי הוראות סעיף קטן זה, לצורך סיוע לצבא הגנה לישראל יהיה כדין גוף הצלה לפי חוק זה;

(3) לצורך מילוי תפקידו יהיו הסמכויות הנתונות למפקח הכללי לפי פרק זה – לרמטכ"ל, הסמכויות הנתונות לקצין משטרה לפי פרק זה – לקצין צה"ל, והסמכויות הנתונות לשוטרי לפי פרק זה – לחייל.

90יג. (א) הסמכויות הנתונות למפקד המשטרה ולשוטר לפי סעיפים 190 ו-190ח יהיו נתונות למפקד צבאי ולחייל לצורך עריכת תרגיל, ולשם היערכות צבא הגנה לישראל לטיפול באירוע אסון המוני כאמור בפרק זה; לענין זה, "מפקד צבאי" – חייל בדרגת קצונה ובתפקיד כפי שייקבע בפקודות הצבא.

סמכות צה"ל לעריכת תרגיל

(ב) משטרת ישראל תסייע לצבא הגנה לישראל בעת תרגיל שהכריז מפקד צבאי בהיקף כוח אדם ובאמצעים, כפי שיקבע השר.

(ג) דין כוחות המשטרה שיועמדו לפי הוראות סעיף זה, לצורך סיוע לצבא הגנה לישראל, יהיה כדין גוף הצלה לפי חוק זה.

90יד. מסר שר הביטחון או הרמטכ"ל, לפי הענין, הודעה בדבר שטח של מיתקן ביטחוני או שטח המוחזק על ידי צה"ל, תימסר ההודעה גם לידיעת האחראים על אותם שטחים; הודעה כאמור לא תפורסם ברשומות.

פטור מפרסום

ד ב ר י ה ס ב ר

שיקבע השר. כן מוצע לקבוע כי במקרה של העברת האחריות יהיו לרמטכ"ל, לקצין צה"ל ולחייל סמכויות כלכליות התפקידים המקבילים במשטרה.

לסעיף 90סיד המוצע

מוצע לקבוע כי במקרה של מסירת הודעה על ידי שר הביטחון או הרמטכ"ל, לפי הענין, בדבר שטח של מיתקן ביטחוני או שטח המוחזק בידי צה"ל, יהיה פטור מחובת פרסום ההודעה ברשומות.

העברת אחריות בין משטרת ישראל לצה"ל שאושר באותה החלטה. יצוין כי החלטה זו חלה הן על אירוע חומרים מסוכנים והן על אירועים הנובעים מפעילות חבלנית עוינת.

העברת האחריות נדרשת בעיקר במקרים שבהם היקף האירוע מצריך משאבים וכוח אדם מעבר למה שמצוי בידי המשטרה והמצויים בידי הצבא.

במקרה של העברת אחריות תשמש המשטרה כגוף הצלה המסייע לצבא, בהיקף כוח אדם ואמצעים כפי

- דין המדינה 90טו. לענין פרק זה, דין המדינה כדין כל אדם, למעט לענין ציוד ונכסים של צבא הגנה לישראל ושל הוועדה לאנרגיה אטומית.
- סייג לתחולה 90טז. הוראות פרק זה לא יחולו על אירועים שלגביהם חל חוק ההתגוננות האזרחית.
- שמירת דינים 90ז. אין באמור בפרק זה כדי לגרוע מסמכויות שוטר או חייל לפי כל דין.
4. בחוק מגן דוד אדום, התש"י-1950¹⁴, בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
 "(א1) להיערך לקראת אירוע אסון המוני, כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁵, ולהשתתף בתרגילים לצורך כך."
5. בחוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967¹⁶ –
 (1) בסעיף 1 –
 (א) בהגדרה "מפעל למתן שירותים קיומיים", בסופה יבוא "או בעת אירוע אסון המוני";
 (ב) אחרי ההגדרה "מצב מיוחד בעורף" יבוא:
 "אירוע אסון המוני" – כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁵;"
- (2) אחרי סעיף 16א יבוא:
- 16ב. הוכרז על אירוע אסון המוני לפי הוראות סעיף 90ב לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, רשאי שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לאחר התייעצות עם ראש הממשלה, עם השר לביטחון הפנים או עם שר הביטחון, לפי הענין, להכריז בצו שהוראות פרק זה יחולו בשטח שעליו חלה ההכרזה ועל מפעלים למתן שירותים קיומיים הדרושים לתפקודו של השטח בין שהם מצויים בשטח ובין מחוץ לו; צו לפי סעיף זה יפקע במועד שבו תפקע ההכרזה על אירוע אסון המוני, אלא אם כן ביטל שר התעשייה המסחר והתעסוקה את הצו קודם לכן.
6. בחוק רישום ציוד וגיוסו לצבא הגנה לישראל, התשמ"ז-1987¹⁷ –
 (1) בסעיף 27, אחרי פסקה (3) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

- לסעיף 90טו המוצע**
 מוצע לקבוע כי הוראות חוק זה יחולו על המדינה על כל רשויותיה למעט ציוד ונכסים של צה"ל והוועדה לאנרגיה אטומית.
- לסעיף 90טז המוצע**
 לאור ההגדרה של אירוע אסון המוני מוצע להבהיר כי הוראות פרק זה אינן חלות על מצבי חירום הנובעים
- מפעילות התקפה או מלחמה שהטיפול בהם מוסדר בחוק ההתגוננות האזרחית.
- לסעיף 90יז המוצע**
 מוצע לקבוע כי אין בכל הוראות הפרק לגרוע מסמכויות שוטר או חייל על פי כל דין.
- סעיפים 4, 5 ו-6**
 מוצע לתקן את חוק רישום ציוד וגיוסו לצבא הגנה לישראל, התשמ"ז-1987, את חוק מגן דוד אדום, התש"י-1950, ואת חוק שירות עבודה בעת חירום, התשכ"ז-1967, כדי לאפשר שימוש בסמכויות המוענקות בחוקים אלה לצורך טיפול באירוע אסון המוני.

¹⁴ ס"ח התשי"א, עמ' 1951, עמ' 78.

¹⁵ ס"ח התשמ"ז, עמ' 56.

¹⁶ ס"ח התשכ"ז, עמ' 86.

¹⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 1284.

(4) לענין ציוד הנדרש במקרה של אירוע אסון המוני, כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁵ (בחוק זה – אירוע אסון המוני) – השר לביטחון הפנים.;

(2) בסעיף 28, במקום "שבטחון המדינה או אספקת שירותים חיוניים לציבור" יבוא "שביטחון המדינה, אספקת שירותים חיוניים לציבור, או טיפול באירוע אסון המוני".

תיקון חוק
החומרים
המסוכנים

7. בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993¹⁸ –

(1) בסעיף 1 –

(א) לפני ההגדרה "חומר מסוכן" יבוא:

"אירוע חומרים מסוכנים" – התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה, שמעורב בה חומר מסוכן, הגורמת או העלולה לגרום סיכון לאדם ולסביבה, לרבות שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה;

"גוף הצלה" – כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁵ (בחוק זה – פקודת המשטרה);;

(ב) אחרי ההגדרה "ממונה" יבוא:

"ממונה על אירוע חומרים מסוכנים" – מי שהשר הסמיכו להיות ממונה על אירוע חומרים מסוכנים לפי הוראות סעיף 116ג;

(2) אחרי סעיף 116ג יבוא:

116ג. השר יסמיך ממונה על אירוע חומרים מסוכנים מבין עובדי משרדו, או מבין עובדי רשות מקומית בהסכמת ראש אותה רשות. מינוי ממונה על אירוע חומרים מסוכנים

116ג. (א) לממונה על אירוע חומרים מסוכנים יהיו התפקידים המנויים בסעיף זה בעת אירוע חומרים מסוכנים או בעת שהוא פועל כגוף הצלה לפי סעיף 4(א) או פרק שישי 1 לפקודת המשטרה, ובעת תרגיל להיערכות לקראת אירוע חומרים מסוכנים; תפקידי ממונה על אירוע חומרים מסוכנים וסמכויותיו

(1) גילוי, זיהוי וניטור של חומרים מסוכנים בעת אירוע חומרים מסוכנים ולאחריו;

ד ב ר י ה ס ב ר

המשרד לאיכות הסביבה במסגרת תורת ההפעלה, וזאת הן בעת אירוע חומרים מסוכנים שהוא אירוע אסון המוני והן באירוע חומרים מסוכנים שאינו אירוע אסון המוני; התפקידים הם בתחום המומחיות המקצועית של המשרד לאיכות הסביבה והם כוללים:

* גילוי, זיהוי וניטור של חומרים מסוכנים – עם התרחשותו של אירוע חומרים מסוכנים;

* מתן ייעוץ לגורמים הנוגעים בדבר באשר לאופן הטיפול הראוי בחומרים המסוכנים כדי למנוע, לצמצם או להפסיק סכנה לשלומם של בני אדם ולסביבה וכן מתן ייעוץ מקצועי כאמור לגבי הנחיות התנהגות לציבור ולגופי הצלה;

סעיף 7 לסעיפים 116ג ו-116ג2 המוצעים

לשם ביצוע התפקידים שהוטלו על המשרד לאיכות הסביבה לטפל באירוע חומרים מסוכנים, והיערכות לביצוע תפקיד זה, יש צורך בסמכויות פיקוח לעובדי המשרד לאיכות הסביבה ולעובדי היחידות הסביבתיות של הרשויות המקומיות. מוצע כי השר לאיכות הסביבה יוכל להסמיך בחוק החומרים המסוכנים ממונים לענין חומרים מסוכנים, הן מבין אנשי משרדו והן מבין אנשי יחידות סביבתיות ברשויות המקומיות.

כן מוצע לקבוע את תפקידם של הממונים על אירוע חומרים מסוכנים, בהתאם להגדרת התפקידים של

¹⁸ ?

(2) הערכת סיכונים בעת אירוע חומרים מסוכנים;

(3) מתן ייעוץ מקצועי לקצין משטרה או לקצין צה"ל, לפי בקשתם, לגבי אופן הטיפול בחומרים מסוכנים, כדי למנוע, לצמצם או להפסיק סכנה לאדם ולסביבה וכן מתן ייעוץ מקצועי כאמור לגבי הנחיות התנהגות לציבור ולגופי ההצלה; בפסקה זו, "קצין משטרה", "קצין צה"ל" – כהגדרתם בסעיף 90א לפקודת המשטרה;

(4) מתן ייעוץ מקצועי להחזרת המצב באזור האירוע לקדמותו והנחיות לשיקום אזור האירוע.

(ב) לצורך ביצוע תפקידיו לפי סעיף קטן (א), יהיו לממונה על אירוע חומרים מסוכנים הסמכויות המפורטות להלן:

(1) לדרוש מאדם המצוי באזור האירוע או מאדם שיש לממונה על אירוע חומרים מסוכנים יסוד להניח כי יש לו קשר לאירוע או מידע בקשר אליו, להזדהות;

(2) להיכנס לכל מקום ככל הדרוש לטיפול באירוע החומרים המסוכנים לשם מניעה וצמצום סכנה לחיי אדם;

(3) לדרוש מסמכים, לעיין בהם וליטול אותם או העתקים מהם;

(4) לערוך חיפוש במקום בלא צו שופט, אם יש לו יסוד סביר להניח שבאותו מקום מצויים חומרים מסוכנים העלולים לגרום סכנה ממשית ותכופה לחיי אדם;

(5) ליטול דוגמה מכל חומר שיש לו יסוד סביר להניח שהוא חומר מסוכן;

(6) לתפוס חומר שיש לו יסוד סביר להניח שהוא חומר מסוכן, ככל הדרוש להצלת חיי אדם או רכוש או לצמצום היקף אירוע חומרים מסוכנים או תוצאותיו; חומר שנתפס כאמור יוחזר במידת האפשר ובהקדם האפשרי לאחר תום אירוע חומרים מסוכנים, למי שממנו נתפס.

(ג) בעת שממונה על אירוע חומרים מסוכנים פועל כגוף הצלה לפי סעיף 4א(א)2 או פרק שישי 1 לפקודת המשטרה, השימוש בסמכויות לפי סעיף זה יהיה לפי הוראות שקיבל בהתאם להוראות הסעיף או הפרק האמור, לפי הענין.

ד ב ר י ה ס ב ר

סמכות לערוך חיפוש בלא צו שופט במקרה של סכנה תכופה וממשית; סמכות ליטול דוגמאות של חומרים מסוכנים; סמכות לתפוס חומרים מסוכנים לשם הצלת נפש או רכוש או כדי לצמצם את היקף האירוע או את תוצאותיו.

* מתן ייעוץ מקצועי והנחיות מקצועיות – לשיקום אזור האירוע, לאחר ההתרחשות.

כן מוצע לקבוע כי לממונה על אירוע חומרים מסוכנים יהיו הסמכויות הדרושות לו לשם ביצוע תפקידו, ובכלל זה סמכות לדרוש הזדהות; סמכות כניסה למקום שממנו נשקפת הסכנה; סמכות לעיין במסמכים;

3.16. (א) השר רשאי למנות ועדת בדיקה לשם בירור סיבותיו ונסיבותיו של אירוע חומרים מסוכנים, ובמטרה להפיק לקחים (בחוק זה – ועדת בדיקה); ועדת הבדיקה תגיש לשר מסקנות והמלצות.

(ב) בטרם תגיש ועדת בדיקה מסקנות והמלצות לפי סעיף קטן (א), תינתן הזדמנות לגוף הצלה שביקש זאת להשמיע את עמדתו.

(ג) לצורך ביצוע תפקידיו יהיו לחבר ועדת הבדיקה סמכויות אלה:

(1) סמכויות חקירה המסורות לקצין משטרה לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), והוראות סעיף 3 לפקודה האמורה יחולו על הבדיקה;

(2) הסמכויות האמורות בסעיף 216(ב) ו-5;

(3) הסמכות לבקש משופט צו חיפוש כדי להבטיח הצגתו של מסמך או חפץ הדרוש לבדיקה, והסמכות לבצע חיפוש על פיו; על צו כאמור יחולו הוראות הפרק השלישי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט–1969.

4.16. (א) באירוע חומרים מסוכנים שמקורו בשטח מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית, או שמקורו בשטח של מיתקן ביטחוני או בשטח המוחזק על ידי צה"ל, כהגדרתם בסעיף 90א לפקודת המשטרה, לא יחולו הוראות סעיף 216, אלא אם כן אישר ראש הממשלה או שר הביטחון, לפי הענין, את הפעלת סמכויותיו של ממונה על אירוע חומרים מסוכנים האמורות באותו סעיף.

ממונה על אירוע
חומרים מסוכנים –
הגבלת סמכות

(ב) ועדת בדיקה לענין אירוע כאמור בסעיף קטן (א) תמונה בידי ראש הממשלה או שר הביטחון, לפי הענין, ואחד מחבריה ימונה לפי המלצת השר.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 416 המוצע

מוצע כי הסמכויות האמורות בסעיפים 216 ו-316 לא יוקנו לממונה על חומרים מסוכנים בהתייחס למקומות אשר על פי התיקון המוצע לפקודת המשטרה – הם מלכתחילה באחריות צה"ל, אלא אם כן אישר ראש הממשלה או שר הביטחון, לפי הענין, את הפעלת סמכויותיו של ממונה על אירוע חומרים מסוכנים האמורות לעיל.

ועדת בדיקה לענין אירוע כאמור לעיל תמונה בידי ראש הממשלה או שר הביטחון, לפי הענין, ואחד מחבריה ימונה לפי המלצת השר.

לסעיף 316 המוצע

מוצע להסמיך את השר לאיכות הסביבה למנות ועדת בדיקה שיוקנו לחבריה סמכויות לדרוש לעיין במסמכים; ליטול דגימות וסמכות לבקש חיפוש על פי צו שופט כדי להבטיח הצגת מסמכים או חפצים של חומרים מסוכנים; סמכויות אלה נדרשות לשם בירור נאות של סיבות ונסיבות התרחשות אירוע חומרים מסוכנים, וכן במטרה להפיק לקחים ולהמליץ המלצות, בין השאר, לשם מניעת התרחשות אירועים דומים בעתיד.

בטרם תגיש ועדת בדיקה מסקנות והמלצות, תינתן הזדמנות לגוף הצלה שביקש זאת להשמיע את עמדתו.

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (היוועדות חזותית – הוראת שעה), התשס"ה-2005

1. בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה עד תום שנה מהיום האמור, יקראו את חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, כאילו אחרי סעיף 65 בא: הוספת סימן ז'
לפרק ב' – הוראת
שעה

"סימן ז' : היוועדות חזותית"

הארכת מעצר 65א. (א) בסעיף זה, "היוועדות חזותית" – תקשורת בין שני מוקדים ושחרור בערובה המאפשרת העברת תמונה וקול. בדרך של היוועדות חזותית (ב) דיון בבקשה להארכת מעצרו של חשוד או לשחרורו בערובה, ניתן לערוך באמצעות היוועדות חזותית, אם התקיימו לגביו כל אלה:

(1) הוא בגיר;

(2) טרם הוגש נגדו כתב אישום;

(3) הוא מיוצג בידי סניגור;

ד ב ר י ה ס ב ר

לשם ביצוע ההסדר המוצע יותקנו בבית המעצר, שייבחר לצורך הפעלת הוראת השעה, "חדרי היוועדות חזותית" ובבית המשפט יותקן ציוד מתאים. החשוד יובא ל"חדר ההיוועדות החזותית" ובאמצעותו יהא שותף לדיון המתקיים בבית המשפט, בנוכחות הסניגור ובנוכחות השוטר או התובע, לפי הענין.

עלות ההסדר המוצע למשך תקופת תוקפה של הוראת השעה מוערכת בכמיליון וחצי שקלים חדשים. עם זאת, יישום ההסדר האמור יחסוך בעלויות כוח אדם, כלי רכב ומאבטחים, הנלווים לעצורים בדרכם מבתי המעצר לבתי המשפט.

סעיף 1 לסעיף 65א המוצע

לסעיף קטן (א)

ההגדרה המוצעת ל"היוועדות חזותית" (VIDEO CONFERENCE) אמורה לכלול מצבים ואמצעים שונים של תקשורת בין שני מוקדים המאפשרת העברת תמונה וקול.

לסעיף קטן (ב)

הסעיף המוצע קובע את התנאים שבהתקיימם ניתן לקיים היוועדות חזותית. המדובר בדיון בבקשה להארכת מעצרו או לשחרורו בערובה של חשוד שהוא בגיר, שטרם הוגש נגדו כתב אישום, שהוא מיוצג בידי סניגור ואשר נתן את הסכמתו לקיום הליך כאמור, לאחר שניתנה לו הזדמנות להיפגש עם סניגורו ולהיוועץ בו בהתאם להוראות סעיף 34 לחוק.

כללי

הוראת השעה המוצעת באה לעגן בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן – החוק), הסדר שיאפשר לבית המשפט לקיים דיון בבקשה להארכת מעצר או לשחרור בערובה, של חשוד שהוא בגיר, שטרם הוגש נגדו כתב אישום ושיש לו סניגור, גם באמצעות היוועדות חזותית, ובלבד שהחשוד הסכים לכך. הליכים אלה דורשים כיום את נוכחותו הפיזית של החשוד באולם בית המשפט וההסדר המוצע מבקש לעגן תחליף ראוי לנוכחות כאמור, כשהעצור מובא למתחם מיוחד בעל מאפיינים המשייכים אותו למערכת בתי המשפט, ומשתתף בדיון הנוגע למעצר מאולם מיוחד באותו מתחם המחובר לאולם בית המשפט באמצעות טכנולוגיה של היוועדות חזותית (וידיאו קונפרנס) (להלן – היוועדות חזותית).

השימוש בתחליף זה לא יהווה פגיעה בפומביות הדיון, שכן ההיוועדות החזותית המוצעת כתחליף תאפשר תקשורת וצפייה חופשית של כל המעורבים בהליך, כולל יכולתו של הציבור לצפות בו מאולם בית המשפט.

מוצע לקבוע את ההסדר כהוראת שעה, למשך שנה (עם אפשרות הארכה בשישה חודשים נוספים), כדי ללמוד מהניסיון שיצטבר במהלך תקופה זו ולהבטיח כי לא תהיה פגיעה בזכויות בסיסיות של החשוד, באינטרס הציבורי, בתקינות ההליך המשפטי וביעילותו, וכן במראית פני הצדק. במהלך תקופה זו ייבחנו ההשלכות החיוביות והשליליות של ההסדר המוצע בתחומים אלה וישקל האיוון הראוי ביניהם.

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

(4) הוא הסכים לעריכת הדיון כאמור, לאחר שניתנה לו הזדמנות להיפגש עם סניגורו ולהיוועץ בו, בהתאם להוראות סעיף 34.

(ג) לצורך קיום דיון לפי הוראות סעיף קטן (ב) יובא החשוד למקום שקבע מנהל בתי המשפט, בהתייעצות עם המפקח הכללי של משטרת ישראל או נציב שירות בתי הסוהר, לפי הענין, והחשוד ישהה בו לקראת הדיון ובמהלכו.

(ד) דיון לפי סעיף קטן (ב) ייערך בדרך שתבטיח כי יתקיימו כל אלה:

(1) החשוד יראה וישמע את הנעשה במהלך הדיון בבית המשפט;

(2) השופט, הסניגור, והשוטר או התובע, לפי הענין, יראו וישמעו את החשוד וסביבתו במהלך הדיון;

(3) תתאפשר שיחה חסויה בין החשוד לסניגורו לפני הדיון ובמהלכו; על אף הוראות חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979², לא ניתן להתיר האזנת סתר לשיחה חסויה כאמור בפסקה זו, וסעיף 13(א2) לחוק כאמור לא יחול לגביה.

(ה) הובא החשוד למקום כאמור בסעיף קטן (ג). יראוהו, לענין מנין התקופה הקבועה בחוק להבאתו לפני שופט, כאילו הובא לפני שופט, ובלבד שעם הבאת החשוד למקום כאמור נמסרה על כך הודעה לשופט.

ד ב ר י ה ס ב ר

המשפט וכי השופט, הסניגור, והשוטר או התובע, לפי הענין, יראו וישמעו את החשוד וסביבתו, וכן כי תתאפשר שיחה חסויה בין החשוד לסניגורו לפני הדיון ובמהלכו כפי שהדבר מתאפשר הלכה למעשה בעת ניהול הדיון באולם בית המשפט. כמו כן, כדי להסיר ספק וכדי שלא ייעשה כל שימוש בהאזנת סתר לשיחה חסויה כאמור, מוצע לקבוע במפורש כי על אף הוראות חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979 (להלן – חוק האזנת סתר), לא ניתן יהיה להתיר האזנת סתר לשיחה חסויה כאמור. כתוצאה מכך לא יחול סעיף 13(א2) לחוק האמור, שענינו סמכות בית המשפט, בנסיבות מיוחדות, להורות על קבילותה של ראייה שהושגה בדרך של האזנת סתר שנעשתה שלא כדין. קביעה מפורשת זאת נועדה לאפשר לחשוד לשוחח בחופשיות עם סניגורו כפי שהדבר קורה בבית המשפט, ללא חשש מאפשרות של האזנת סתר, האזנה שתתאפשר נוכח התשתית התקשורתית שהוכנה לצורך קיום ההיוועדות החזותית.

לסעיף קטן (ה)

מוצע לקבוע כי הבאת חשוד למקום שממנו ניתן לקיים היוועדות חזותית תיחשב כהבאת החשוד לפני שופט, לענין מנין התקופה הקבועה בחוק להבאתו לפני שופט, ובלבד שנמסרה לשופט הודעה על הבאתו למקום כאמור (ר') למשל סעיף 29 (הבאת העצור לפני שופט). סעיף 30(א) (פעולות חקירה דחופות). סעיף 15(ב) (סדרי דין בדיון בבקשה דחופה) וסעיף 17 (מעצר לפני הגשת

תנאים אלה באים להבטיח כי ההליך ייושם בהסכמה ברורה של החשוד, תוך מתן הזדמנות להתייעץ עם סניגורו, ורק במקרים שבהם אין החוק מחייב את נוכחותו של החשוד בהליך.

מאחר שמדובר בהסדר ניסיוני, מוצע, בשלב זה, כי היוועדות חזותית תתאפשר רק בדיונים הנערכים בטרם הגשת כתב אישום, כשהמדובר במעצר לימים ספורים, או בדיונים לשחרור בערובה.

לסעיף קטן (ג)

המקום שאליו יובא החשוד לצורך קיום היוועדות חזותית, ייקבע בידי מנהל בתי המשפט, בתיאום עם הגורמים הרלוונטיים למקום החזקתו של החשוד בעת הבאתו לדיון – מפכ"ל המשטרה או נציב בתי הסוהר, לפי הענין. כאמור בחלק הכללי לדברי ההסבר, לשם ביצוע ההסדר המוצע יותקנו בבתי המעצר "חדרי היוועדות חזותית" ובמקביל יותקן בבית המשפט ציוד מתאים.

לסעיף קטן (ד)

הסעיף הקטן המוצע מפרט את התנאים החיוניים לצורך קיום דיון באמצעות היוועדות חזותית, תנאים שמטרתם להשוות את תנאי הדיון, ככל האפשר, לתנאים השוררים בדיון רגיל באולם בית המשפט. בין השאר נדרש כי החשוד יראה וישמע את הנעשה בבית

² ס"ח התשל"ט, עמ' 118.

(ו) השר לביטחון הפנים רשאי, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצוע סעיף זה.

(ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהאפשרות לערוך דיון בבקשה להארכת מעצר או לשחרור בעריבה שלא באמצעות היוועדות חזותית.

2. תחילתו של חוק זה במועד שיקבע השר לביטחון הפנים, בצו, בהסכמת שר המשפטים.

3. שר המשפטים והשר לביטחון הפנים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאים להאריך בצו את התקופה האמורה בסעיף 1 רישה, לתקופה שלא תעלה על 6 חודשים.

תחילה

הארכת תוקף

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 מוצע כי תחילתה של הוראת השעה תהיה במועד שיקבע השר לביטחון הפנים בהסכמת שר המשפטים, וזאת כדי לאפשר לשר לביטחון הפנים לקבוע את מועד התחילה מיד עם תום פעולות ההכנה וההיערכות ליישום ההסדר המוצע.

סעיף 3 מוצע להסמיך את שר המשפטים ואת השר לביטחון הפנים להאריך את תוקפה של הוראת השעה בשישה חודשים נוספים כדי לאפשר, בנסיבות המצדיקות זאת, את השלמתה של תקופת הניסיון להפעלת ההסדר המוצע, לשם הפקת לקחים לקראת הסדר עתידי.

כתב אישום) הדורשים את הבאת החשוד לפני שופט בתוך זמן מוגדר).

לסעיף קטן (ו)

מוצע להסמיך את השר לביטחון הפנים להתקין תקנות לביצוע הסעיף המוצע, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, נוכח האחריות המשותפת של שני השרים לענין קיום ההסדר המוצע.

לסעיף קטן (ז)

מוצע להבהיר כי אין בהוראות המוצעות בהוראת השעה, כדי למנוע קיום דיון בהארכת מעצר או בשחרור בערובה שלא באמצעות היוועדות חזותית.